

Raadsinformatiebrieven

Bezoekadres
Markt 33
Ambtenaar
M. Sloen
Telefoonnummer
+ 14 045
Telefax
0455676395
Zaaknummer

Gemeenteraad Kerkrade
Gemeente Kerkrade
Postbus 600
6460 AP KERKRADE

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk
24it03151

Datum
12-08-2024

Onderwerp
Eenverdienersproblematiek

Bijlage(n)
1

Geachte leden van de raad,

Graag informeren wij u over de stand van zaken aangaande de compensatie van gemiste toeslagen voor huishoudens die geraakt zijn door de zogenaamd 'eenverdienersproblematiek'.

Eenverdienersproblematiek

De eenverdienersproblematiek betreft huishoudens die als gevolg van een complexe en ongewenste samenloop van wet- en regelgeving (belasting, toeslagen en sociale zekerheid) te weinig toeslag ontvangen. Het gaat specifiek om huishoudens waarvan één van de (huwelijks)partners een loondervingsuitkering ontvangt van het UWV, die door de gemeente wordt aangevuld met een bijstandsuitkering. Het inkomen van deze huishoudens zit bruto boven het sociaal minimum. Omdat toeslagen berekend worden op basis van deze bruto-inkomsten lopen deze huishoudens toeslagen mis, terwijl ze netto niet meer inkomsten hebben als huishoudens met een volledige bijstandsuitkering. Hierdoor komen deze huishoudens onder het bestaansminimum terecht. Dat is onacceptabel.

Oplossing

De problematiek is complex en een eenvoudige oplossing in wetgeving is niet voorhanden. In afwachting van een definitieve oplossing heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gemeenten opgeroepen om alvast de huishoudens die zich melden te compenseren. Dit kunnen we doen via de bijzondere bijstand: uitvoeringsregel bijzondere bijstand compensatie toeslagen gemeente Kerkrade. We compenseren het gemis aan toeslagen in 2023 én we compenseren huishoudens die over het jaar 2022 een terugvordering hebben gehad van de Belastingdienst die samenhangt met deze problematiek. Omdat het hier huishoudens betreft die onder het bestaansminimum zakken willen we er alles aan doen om deze inwoners te bereiken en compensatie te bieden waar ze recht op hebben. Alle huishoudens die wij in beeld hebben (omdat ze een aanvullende bijstandsuitkering ontvangen) zullen we daarom in oktober 2024 proactief benaderen. Ook zullen we partners in de stad betrekken bij het vinden van deze inwoners.

Postbus 600 6460 AP Kerkrade
Telefoon 14 045
Telefax 0455676395

Email gemeentehuis@kerkrade.nl
IBAN NL49 BNGH 0285 0044 84
BIC BNGHNL2G

Gemeente Kerkrade

Vervolg

Het Rijk heeft eerder toegezegd hard te werken aan een structurele oplossing en gemeenten hier in 2024 over te informeren. We verwachten dat in september of oktober meer duidelijkheid komt over de voortgang. Wij zullen bij het Rijk (blijven) aandringen op een spoedige, structurele oplossing. Ook blijven we het Rijk oproepen om gemeenten te compenseren. Vooralsnog is namelijk aangegeven dat het Rijk extra middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van het huidige handelingsperspectief en de tussentijdse regeling van 2024- 2027. Het kabinet heeft hiervoor in totaal een bedrag van € 89 miljoen gereserveerd. In dit bedrag zijn zowel de compensatiebedragen als ook de uitvoeringskosten van de gemeente begrepen. De uitbetaling aan de gemeente zal gaan in de vorm van een decentralisatie- uitkering (DU). Financiering via een DU beperkt de verantwoordingslast voor gemeenten. Het college verantwoordt zich wel over de uitvoering aan de gemeenteraad. Een DU verdeelt budgetten vooraf, zonder verrekening achteraf. Het risico voor tekorten ligt dan ook bij de gemeenten. Er komt geen aanvullende compensatie bij het overschrijden van het budget. De verdeelsleutel wordt door het Rijk en de VNG samen uitgewerkt. Naar verwachting wordt de DU opgenomen in de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds. Over de uitkering van de financiering voor 2024-2027 moet nog worden besloten. De financiering van het handelingsperspectief over 2024 wordt hierin meegenomen.

De VNG heeft gemeenten geadviseerd goed bij te houden welke inwoners/huishoudens een compensatie hebben ontvangen en wat de hoogte van deze compensatie is in de applicatie. De wijze waarop het rijk al dan niet om monitoring en verantwoording gaat vragen is nog niet bekend. De gemeente Kerkrade wil de uitbetaling van deze compensatie monitoren via een aparte code in het uitvoeringssysteem.

Het College,

dr. T.P. Dassen Housen

De secretaris,

R.M.J.S. Stijns

Postbus 600 6460 AP
Telefoon 045 5676767
Telefax 045 5676395

Email gemeentehuis@kerkrade.nl
IBAN NL49 BNGH 0285 0044 84
BIC BNGHNL2G

Uitvoeringsregeling Bijzondere bijstand compensatie toeslagen gemeente Kerkrade

Burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade,
Gelet op de artikelen 4:81, eerste lid, 4:83 en 1:3, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 35 van de Participatiewet;

Overwegende dat:

- zij op grond van artikel 35 van de Participatiewet bevoegd zijn (of is) tot het verlenen van bijzondere bijstand;
- er een groep gehuwden is die door een samenloop van regelingen niet het maximale toeslagenbedrag ontvangen waar zij recht op hebben en dat noodzakelijk wordt geacht om in de noodzakelijke kosten van huur en zorgpremie te voorzien;
- dit het gevolg is van reeds jarenlang bestaande samenloop van overheidsregelingen en fiscaliteit, die voor bepaalde categorieën tot een niet voorziene benadeling heeft geleid, waardoor die omstandigheden aangemerkt worden als bijzondere omstandigheden;
- het kabinet gemeenten heeft verzocht om deze gehuwden te compenseren door aan deze gehuwden in bepaalde situaties voor deze kosten individuele bijzondere bijstand te verstrekken;
- in de tussentijd het kabinet werkt aan een structurele oplossing;
- het gewenst is ter invulling van hun beleidsruimte een uitvoeringsregel vast te stellen over de gevallen waarin deze compensatie wordt uitgekeerd en hoe dit beoordeeld wordt.

Besluiten vast te stellen volgens de volgende uitvoeringsregeling bijzondere bijstand compensatie toeslagen gemeente Kerkrade

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Paragraaf 1.1 Definities

Artikel 1 Definities

Deze regeling verstaat onder:

- a. College: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade
- b. Toeslag: huur –en/of zorgtoeslag
- c. Wet: de Participatiewet
- d. Problematiek: de samenloop van sociale en fiscale regelingen waardoor gehuwden minder zorg- en/of huurtoeslag ontvangen dan gehuwden met alleen een volledige bijstandsuitkering.

Paragraaf 1.1 Doel en afbakening

Artikel 2 Doel

Deze regeling heeft als doel aan te geven wanneer het college bijzondere bijstand verstrekt ter compensatie van het gemis aan toeslagen - en in welke gevallen bijzondere bijstand voor een terugvordering van de Belastingdienst verstrekt kan worden en wie hiervoor in aanmerking komen. Dit als gevolg van de problematiek, die wordt veroorzaakt door de afbouw van de dubbele algemene heffingskorting in de bijstandsnorm en de afbouw van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting aan de minstverdienende partner in de inkomstenbelasting, welke niet samen oplopen.

Artikel 3 Afbakening

1. Deze uitvoeringsregel is van toepassing op aanvragen tot en met 31 december 2024.
2. Er kan met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023 (periodieke) bijzondere bijstand voor kosten als gevolg van het gemis aan toeslagen over het jaar 2023 of 2024 worden aangevraagd, dan wel eenmalige bijzondere bijstand als gevolg van een terugvordering van toeslagen in verband met de in artikel 2 genoemde problematiek die betrekking heeft op het jaar 2022 en/of 2023.

Artikel 4 Doelgroep

De doelgroep voor deze compensatie middels bijzondere bijstand zijn de gehuwden, die door samenloop van regelingen minder zorg- en/of huurtoeslag ontvangen dan gehuwden met alleen een volledige bijstandsuitkering en die voldoet aan de volgende kenmerken:

- a. Eén van de partners ontvangt een loondervingsuitkering van het UWV, zo mogelijk aangevuld met een uitkering op grond van de Toeslagenwet, of een particuliere inkomensverzekering. De andere partner heeft geen dan wel een zeer gering inkomen;
- b. Beide partners hebben tezamen een netto-inkomen onder de bijstandsnorm voor gehuwden en hebben daardoor recht op of ontvangen een bijstandsuitkering;
- c. De gehuwden ontvangen een zorgtoeslag, een huurtoeslag of beide toeslagen.

Hoofdstuk 2 Compensatie

Artikel 5 Compensatie

1. Op aanvraag verstrekt het college aan de gehuwden bijzondere bijstand voor de kosten van huur en/of zorgpremie, die voor eigen rekening blijven als gevolg van het gemis aan toeslagen in het jaar 2024 (of 2023).
2. De bijzondere bijstand wordt verstrekt ter hoogte van het verschil in toeslagen dat deze gehuwden minder ontvangen dan gehuwden in een vergelijkbare leefsituatie met een volledige bijstandsuitkering.
3. De bijzondere bijstand wordt met terugwerkende kracht periodiek maandelijks verleend vanaf januari 2023 tot en met uiterlijk december 2024.

Artikel 6 Compensatie terugvordering 2022 en 2023

1. Op aanvraag verstrekt het college aan gehuwden eenmalige bijzondere bijstand voor de kosten van huur en/of zorgpremie, die als gevolg van een terugvordering van toeslagen door de Belastingdienst over het jaar 2022 en/of 2023 voor eigen rekening zijn gekomen. De genoemde terugvordering is te wijten aan de in artikel 2 genoemde problematiek.
2. De eenmalige bijzondere bijstand wordt verstrekt ter hoogte van het als gevolg van de in artikel 2 genoemde problematiek teruggevorderde bedrag.

Artikel 7 Hardheidsclausule en onvoorziene omstandigheden

1. De gemeente Kerkrade kan in bijzondere gevallen gemotiveerd afwijken van de bepalingen in deze regeling, indien onverkorte toepassing daarvan aanleiding geeft of zou leiden tot disproportionele onredelijkheid of onbillijkheid.
2. In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het college van de gemeente Kerkrade.

Hoofdstuk 3 Slotbepalingen

Artikel 8 Intrekking

De uitvoeringsregel bijzondere bijstand compensatie toeslagen gemeente Kerkrade wordt ingetrokken op 31 december 2024.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking de dag na bekendmaking.

Artikel 10 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als uitvoeringsregel bijzondere bijstand compensatie toeslagen gemeente Kerkrade.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van de gemeente Kerkrade, in de vergadering van 23 juli 2024.

De burgemeester

dr. T.P. Dassen-Housen

De secretaris,

R.M.J.S. Stijns